

REVISORSEXAMEN
Del I

November 2001

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	26 – 27 november 2001
Skrivtid:	2 x 4 timmar, varav 4 timmar för del 1
Hjälpmedel:	Alla hjälpmedel är tillåtna förutom kontakt med andra personer (t ex via mobiltelefon eller dator)
Krav för godkänt resultat:	75 poäng av 100 utan några särskilda krav på fördelning av poäng på olika uppgifter

Rekommenderat arbetsätt

Förutsättningarna för godkänt resultat förbättras av ett strukturerat tillvägagångssätt vid genomförandet av prov. Det är av särskild vikt att:

- använda tillräckligt med tid för inläsning av praktikfallen
- fördela tiden utifrån varje uppgifts svårighetsgrad och poängantal
- beakta att frågeställningen kan inrymma många aspekter och ämnesområden
- svara på ett strukturerat sätt med tydligt och korrekt språkbruk
- ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar

Du lämnar alltid Dina svar i egenskap av godkänd revisor.

För det fall någon uppgift är oklar finns möjlighet för provvakten att under provtiden kontakta provkonstruktören för eventuellt förtydligande.

Bedömning

Bedömning av svar, som skall lämnas på bifogade svarsblanketter eller utskrifter från PC, sker utifrån en svarsmall. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i en fråga omfattande fyra poäng:

- sakinhåll i lämnat svar (3 p)
- struktur och språk (1 p)

Poängsättningen innebär följande:

- 4 p - Bra svar
- 3 p - Tillfredsställande svar
- 2 p - Vissa brister
- 1 p - Stora brister
- 0 p - Uteblivet eller felaktigt svar

Revisorsexamen november 2001, del I

Som framgår av modellen för poängsättning läggs tyngdpunkten på sakinnehållet i lämnat svar.

	<u>Poäng</u>
1. Lyxklippare AB	<u>50</u>
	50

Lycka till!

Uppgift 1

Lyxklippare AB (50 p)

Bakgrund

Du är revisor i Lyxklippare AB som bildades den 1 november 1995. Bolagets affärsidé var att tillverka en exklusiv åkgräsklippare. Bolagets grundare var de tre syskonen Andersson; Stina, Kurt och Henrik. Syskonen är i 60-årsåldern och har för avsikt att pensionera sig före 65.

Bolaget hade inledningsvis en företagsledning, bestående av verkställande direktören tillika ekonomichefen Stina Andersson, försäljningschefen Kurt Andersson och fabrikschefen Henrik Andersson. Dessutom anställdes tre personer i fabriken. Kurt och Henrik deltog även i produktionen när det behövdes. Första räkenskapsåret var omsättningen 1,5 mnkr (6 månader) och de följande två åren 10 respektive 17 mnkr. Bolagets räkenskapsår omfattar perioden maj - april.

Det var Stinas idé att syskonen skulle starta eget och tillverka exklusiva åkgräsklippare. Då Stina var den mest drivande i syskonskaran blev hon därför den naturliga ledaren för företaget.

Verksamheten har hela tiden bedrivits i en av syskonen Andersson ägd fastighet i Vetlanda. Inför 1998 hade företagsledningen expansionsplaner. Kurt hade själv varit den enda säljaren för Lyxklippare och förstod att detta inte var tillräckligt. Därför anställde Kurt i början av 1998 två säljare. Den svenska marknaden indelades i tre regioner; norr, mellersta och södra. Kurt svarade själv för mellersta Sverige, då detta var det distrikt han bearbetat tidigare. Dessutom behöll Kurt ansvaret för de mest betydelsefulla återförsäljarna i de två övriga regionerna. Förutom de två säljarna anställdes under 1998 trettio personer i produktionen samt två på kontoret. Syskonens intention var att satsa all sin tid på respektive funktion utan att behöva delta i produktionen. Lyxklippare hade vid den här tidpunkten positionerat sig som en erkänd tillverkare av exklusiva åkgräsklippare.

Tillväxten i bolaget fortsatte under 1999 och fick ökad fart under de första månaderna under 2000 ledande till ökad omsättning och fler anställda. Den snabba tillväxten innebar problem. Ett problem var syskonens brist på erfarenhet av ledande befattningar. Detta trodde de att de skulle kunna lösa genom att anställa Sven Nilsson som arbetat som ekonomiansvarig på ett lokalt verkstadsföretag. Sven Nilsson anställdes i början av 2000 som VD. Anställningen av Sven Nilsson började efter en tid ifrågasättas, då behovet av kompetenshöjning främst gällde frågeställningar av strategisk natur. På dessa områden saknade Sven Nilsson tillräcklig erfarenhet. Ett annat problem var att företaget i slutet av 2000 fick akut brist på likvida medel på grund av den snabba expansionen och betydande amorteringar.

Organisation

Lyxklippares styrelse utgörs av VD Sven Nilsson, ekonomichef Stina Andersson, försäljningschef Kurt Andersson och fabrikschef Henrik Andersson. Därutöver finns en arbetstagarrepresentant i styrelsen. Stina Andersson är styrelsens ordförande. Styrelsen träffas flera gånger per år för informella möten. Formella styrelsemöten hålls endast när viktiga beslut skall dokumenteras.

Företaget är organiserat på följande sätt:

- ledning - VD och sekreterare,
- marknad (5 anställda),
- ekonomi (7 anställda) och
- tillverkning (52 anställda).

Syskonen Andersson anser att det finns många förbättringar att genomföra beträffande produktiviteten i fabriken. De har därför gång efter annan ändrat produktionslayouten i fabriken. Detta har under de senare åren medfört ett missnöje bland de anställda i fabriken, vilket gjort att personalomsättningen ökat från 5 % till cirka 19 %. Produktiviteten har påverkats negativt och den är för tillfället lägre än före alla förändringar.

Marknad

Marknadsavdelningen utgörs numer, förutom av Kurt Andersson, av fyra medarbetare. Av dessa är tre säljare (Knut Knutsson, Anna Abrahamsson och Annika Nilsson), som besöker bolagets återförsäljare. Karin Rutgersson sköter ordermottagningen. De tre säljarna ansvarar för var sin region.

Återförsäljarnas ekonomi har på grund av avmattningen i konjunkturen försämrats. Detta har Lyxklippare uppmärksammat genom att den genomsnittliga kredittiden ökat.

På grund av den tuffare marknadssituationen har priserna för gräsklippare varit oförändrade sedan maj 2000. Däremot har Lyxklippare ökat antalet sålda enheter från 3 255 under 1999/00 till 3 744 under 2000/01.

Ekonomi

Ekonomiavdelningen sköter all administration, inklusive personalfrågor. Stina har till sin hjälp sex personer. Mikael Larsson svarar för den löpande redovisningen, Lennart Johansson och Elisabeth Karlsson svarar för fakturering/kundreskontra medan Camilla Davidsson svarar för leverantörsreskontra/betalningar. Rolf Rolfsson arbetar med personalfrågor samt biträder även Petra Berntsson, som är ansvarig för löneredovisning. Medarbetarna på avdelningen är specialiserade på sina respektive arbetsuppgifter och arbetar sällan över "gränserna".

Ansvarig för IT-frågor är Stina. I praktiska IT-frågor rådgör Stina med Mikael Larsson. Mikael har som hobby att arbeta med datorer. I utvecklingsfrågor rådgör Stina ofta med den externa konsulten Bill Johansson. Han har ett enmansföretag som är inriktat på försäljning av hårdvara och konsultation inom IT-området. All hård- och mjukvara är köpt från Bill. Support

Revisorsexamen november 2001, del I

har avtalats med tillverkarna av produkterna. Slutanvändarna på Lyxklippare har fått möjlighet att utanför kontorstid ta ett PC-körkort.

Ekonomisystemet utgörs av det nyutvecklade integrerade ekonomiprogrammet SWAP/7. Systemet anskaffades på inrådan från Bill Johansson. Systemet, som implementerats under hösten 2000, har en redovisnings-, kundreskontra- och leverantörsreskontradel samt lagerredovisning. Systemets möjligheter utnyttjas inte till fullo, då tid och kompetens saknats. Implementeringen har under räkenskapsåret 2000/01 medfört problem på grund av ”buggar” i systemet. Bill har försäkrat att dessa nu är borta och att systemet kommer att fungera i framtiden. Det nya systemet innehåller även ett anläggningsregister, men detta har inte börjat användas.

Ekonomiavdelningen och tillverkningen är båda kostnadsansvarsenheter medan marknadsavdelningen är en intäktsansvarsenhet. Detta innebär att budgets har stor betydelse, då prestationerna på respektive avdelning utvärderas utifrån dessa. Kalkylmodellen som bolaget använder sig av har inte uppdaterats sedan 1995.

Tillverkning

Lyxklippare konstruerar, designar och monterar gräsklipparna. Samtliga komponenter köps in från underleverantörer, varav merparten finns i USA. Någon valutasäkring av dessa transaktioner i amerikanska dollar sker inte. Tillverkningen har 52 anställda.

Lyxklippare har under två års tid utvecklat en ny exklusiv åkgräsklippare. Planerad introduktion av den nya gräsklipparen sker våren 2002.

Ansvar för utveckling av nya gräsklippare ligger hos tillverkningsavdelningen. Bolaget har genomfört betydande investeringar i produktutveckling.

Anette Granström, som är inköpschef, har varit sjukskriven sedan den 13 oktober 2000 och det går inte att förutsäga när hon kommer tillbaka. Hennes frånvaro har medfört problem, då ingen utöver Anette har fullständig kontroll över företagets inköp och kontakter med leverantörer. Henrik har tagit på sig ansvaret för inköpen.

En förklaring till det dåliga resultatet under räkenskapsåret är att komponentkostnaderna ökat. I början av 2001 har därför ett avtal slutits med Lyxklippares huvudleverantör av komponenter. Avtalet binder Lyxklippare att köpa sina komponenter under tre år av komponenttillverkaren, men kommer samtidigt att innebära lägre komponentpriser.

Deluppgift 1:1

I samband med Din genomgång av bokslutsrevisionen under hösten 2001 vill Du uppdatera Dig på det beräknade väsentlighetskriteriet (se Revisionsprocessen 2.2.1) för Lyxklippare AB avseende 2000/01. I granskningsplanen angavs väsentlighetskriteriet i oktober 2000 till 600 tkr. Mot bakgrund av utkastet till årsredovisning funderar Du på om det tidigare beräknade väsentlighetskriteriet fortfarande är relevant.

Revisorsexamen november 2001, del I

Uppgift:

Visa med resonemang och beräkningar hur Du beräknar ett väsentlighetskriterium för Lyxklippare AB avseende räkenskapsåret 2000/01.

Ange det väsentlighetskriterium Du väljer. (4 p)

Deluppgift 1:2

Du har fått ett utkast till årsredovisning för Lyxklippare AB avseende räkenskapsåret 2000/01. Din medarbetare har kontrollerat jämförelsetal och andra sifferuppgifter i årsredovisningen.

Uppgift:

Din uppgift är att utifrån av bolaget upprättat utkast till årsredovisning till ekonomichefen lämna kommentarer avseende

- a) utformning och innehåll, till exempel om uppgifter/information som behöver kompletteras/förtydligas eller (4 p)
- b) andra anmärkningsvärda förhållanden som framkommer vid genomläsning av årsredovisningen. (2 p)

Deluppgift 1:3

Kurt och Stina berättar i förtroende att aktierna i Lyxklippare AB eventuellt kommer att säljas. Ett konkret bud har erhållits och affären kan vara klar inom någon månad. Köparen har sagt att det kan bli aktuellt att göra en s.k. due diligence. Den tilltänkte köparen har emellertid inte till fullo förankrat affären och därför trycker Kurt hårt på att detta inte får spridas - "Du får absolut inte berätta detta för någon".

Uppgift:

Vad gör Du med informationen om att bolaget eventuellt kommer att säljas och hur kan detta påverka den pågående bokslutsrevisionen per 2001-04-30 som Du utför tillsammans med Ditt revisionsteam? Definiera också vad som menas med en s.k. due diligence. (6 p)

Deluppgift 1:4

Som ett led i planeringen av revisionen 2001/02 har Din medarbetare gjort en analys av risker i Lyxklippare AB.

Analysen utvisar följande risker:

- Likviditetsplaneringen synes inte matcha de krav den snabba expansionen kräver.
- Samtliga ledande befattningshavare sitter även i styrelsen vilket innebär att styrelsen inte blir den extra kontrollfunktion den bör vara. Ett sätt att förstärka styrelsearbetet är att komplettera med externa styrelseledamöter.

Revisorsexamen november 2001, del I

- Problemen med ekonomisystemet under året är oroväckande. Det är inte säkert att alla ”buggar” i systemet är upptäckta. Ekonomisystemet är nyutvecklat vilket torde innebära betydande risker för ytterligare ”buggar”.
- I administrationen är flera personer ensamt ansvariga för sina respektive arbetsuppgifter med risk för att omedvetna fel eller oegentligheter inte upptäcks.

Uppgift:

- a) Din uppgift är att med utgångspunkt från företagsbeskrivning och årsredovisning komplettera Din medarbetares sammanställning av risker. Välj ut de åtta viktigaste riskerna och klassificera dem därefter i kategorierna inneboende risker respektive kontrollrisker. (8 p)
- b) Beskriv hur angivna risker i förekommande fall kan komma att påverka redovisningen för Lyxklippare under 2001/02. (2 p)

Deluppgift 1:5

Du är sedan tidigare väl förtrogen med Lyxklippares rutiner för upprättande av budgets/prognoser och har på uppdrag av VD Sven Nilsson i oktober 2001 i vissa mindre delar biträtt vid det tekniska upprättandet av prognosen. Bakgrunden är att VD, som är relativt ny på sin post, känt en viss osäkerhet inför budget- och prognosarbete. Du har muntligen meddelat VD att Du funnit prognosen vara rimlig.

VD, som befinner sig i tidsnöd inför nästa styrelsemöte, har brevlades tillsänt Dig prognosen för 2001/02 med följande tillägg:

”Jag intygar härmed att jag granskat Lyxklippares prognos för 2001/02 och bedömt den vara upprättad på ett korrekt och rättvisande sätt.

Revisor”

VD ber Dig att med vändande post intyga prognosen, som skall presenteras och fastställas vid ett styrelsemöte om en vecka. Prognosen är endast för internt bruk.

Uppgift:

Vilka överväganden gör Du och hur ställer Du Dig till önskemålet att skriva under det föreslagna intyget? (4 p)

Deluppgift 1:6

Lyxklippare har nyligen börjat sälja sina gräsklippare från fabriken i Vetlanda till kunder i utlandet. Ekonomichefen har noterat att detta innebär att det finns utbildningsbehov på ekonomiavdelningen avseende hur mervärdesskatt skall redovisas vid de utländska affärerna.

Revisorsexamen november 2001, del I

Uppgift:

Ekonomichefen har mot bakgrund av ovanstående bett Dig att kort presentera mervärdes-skatteskyldigheten vid affärer med utlandet. Hon ber Dig därför kommentera följande fyra fall.

- a) Försäljning sker till kunder i Norge och gräsklipparna levereras till Oslo.
- b) Försäljning sker till kunder i Tyskland och gräsklipparna levereras till Hamburg.
- c) Försäljning sker till kunder i Danmark och gräsklipparna levereras till Göteborg.
- d) Försäljning sker till kunder i USA och gräsklipparna levereras till Köpenhamn. (4 p)

Deluppgift 1:7

Framför Stina ligger på skrivbordet en artikel om nyheter på ”redovisningsområdet”. Artikelns innehåll har skapat förvirring. I artikeln belyses bland annat Redovisningsrådets rekommendation om inkomstskatter och Bokföringsnämndens allmänna råd om varulager.

Stina frågar Dig vilka normer/normgivare som Lyxklippare måste följa och om man till och med kan följa flera samtidigt.

Uppgift:

Hur besvarar Du Stinas fråga? (4 p)

Deluppgift 1:8

Lyxklippares ekonomichef har förstått att det händer mycket på ”redovisningsområdet” och att det är många nya rekommendationer på gång. Stina är osäker på bakgrunden till denna utveckling. Hon vet inte heller vilka de viktigaste normgivarna i Sverige är.

Uppgift:

Beskriv för Stina vad som driver utvecklingen för god redovisningssed och vilka de viktigaste svenska normgivarna är. (4 p)

Deluppgift 1:9

VD Sven Nilsson har studerat utkastet till årsredovisning och har då blivit orolig över att Kassa och bank minskat så kraftigt jämfört med föregående räkenskapsår. Mot bakgrund av att resultatet ju ”bara” var en förlust efter finansiella poster om 1 362 tkr vill han att Du så pedagogiskt som möjligt förklarar utvecklingen för Kassa och bank.

Uppgift:

Använd Din pedagogiska förmåga och förklara för Sven Nilsson vad som ligger bakom utvecklingen för Kassa och bank. (4 p)

Revisorsexamen november 2001, del I

Deluppgift 1:10

På ekonomiavdelningen i Lyxklippare AB har man under våren 2001 haft en student som praktikant. Praktikanten har bland annat arbetat fram förslag till nya självkostnads kalkyler för de olika gräsklipparna. För modellen K 23 ser förslaget till kalkyl ut enligt följande (kr):

Direkt material (DM)	5 530
Direkt lön (DL)	3 860
Materialomkostnader (MO)	387
Tillverkningsomkostnader (TO)	2 702
Administrationsomkostnader (ej tillverkning)	1 915
Kostnad för tagande av order	93
Försäljningsomkostnader	<u>837</u>
	15 324

I kalkylen har MO och TO kalkylerats som pålägg genom att MO beräknats i procent av DM samtidigt som TO beräknats som procent av DL.

I MO ovan ingår följande poster:

Ränta förrådslager	67
Inköpsfunktion	<u>320</u>
	387

I TO ovan ingår följande poster:

Dataavdelning 20 %	285
Kvalitetskontroll	160
Design och konstruktion	302
Hyra fabrik	405
Ränta färdigvarulager	180
Kalkylmässiga avskrivningar	220*
Förmån produktion	500
Uppvärmning produktion	310
Underhåll produktion	<u>340</u>
	2 702

* Motsvarande planenlig avskrivning uppgår till 80.

Ekonomichefen, som för egen del bedömer att kalkylen är heltäckande, frågar Dig om Du har några synpunkter på kalkylen med tanke på att den kommer att ligga till grund för värdering av varulagret.

Revisorsexamen november 2001, del I

Uppgift:

Kommentera kortfattat hur Du bedömer kalkylen och dess delar utifrån aspekten att den skall ligga till grund för värdering av gräsklipparen K23 i färdigvarulagret. Gör eventuella nödvändiga justeringar i kalkylen. (4 p)